N°. 68. **A°. 1838.**

ZATURDAG, den **25sten AUGUSTUS.**

Nieuwe Surinaamsche Courant.

Buitenlandsche Nieuwstijdingen.

Extracten uit de NEDERLANDSCHE COURANTEN, *tot en met den* 23sten *Junij* 1838.

Nederlanden.

HAARLEM, 13 Junij.

De berigten uit Canada wegens de woelingen, welke deze belangrijke Engelsche bezitting in het noordelijk Amerika thans beroeren, en de mogelijkheid der gevolgen, die daaruit kunnen ontstaan, zullen noodwendig de aandacht van allen, die de groote wereldgebeurtenissen, in derzelver aanleiding, wording, voortgang en uitwerkselen gadeslaan, met belangstelling, thans gevestigd houden.

Wij achten het voor onze lezers, een blik op den innerlijken toestand dier uitgestrekte kolonie en op hare betrekkingen tot Groot-Brittanje, tot het overige Europa en tot de vereenigde Staten van Noord-Amerika, te werpen.

Groot-Brittanje, hoezeer ook deszelfs gezag op het Noord-Amerikaansche continent, door den afval der thans tot een magtig en bloeijend gemeenebest vereenigde Staten, verkort werd, is nogtans in het bezit van zeer belangrijke volkplantingen in dat deel der wereld gebleven. Canada, verdeeld in Neder- en Opper-Canada, Nieuw Brunswijk, Nieuw Schotland, Prins Edwards-eiland, Nieuw Foundland en Labrador zijn allen onder de Britsche heerschappij gebleven, en zijn, of als produceerende gewesten, of als bij uitnemendheid voor de visscherij geschikt, voor den Engelschen handel, de scheepvaart en nijverheid ten hoogste aangelegen.

Wij zullen ons hier niet ophouden met eene geschiedkundige vermelding van den tijd wanneer, of de wijze waarop die bezittingen onder het gezag der Engelsche kroon zijn gekomen; wij zullen alleen, als meer regtstreeks betrekking hebbende tot de aangelegenheid, welker beschouwing het onderwerp van dit artikel zal uitmaken, kortelijk herinneren, dat Canada vroeger aan Frankrijk behoorde en alstoen la Nouvelle France genoemd werd; dan bij het tractaat van Parijs van 1763 aan Groot-Brittanie werd afgestaan.

Canada is gelegen aan den grooten St. Laurens-stroom en is begrensd ten zuiden door de Vereenigde Staten en de meeren Ontario en Erie; ten oosten door Nieuw Brunswijk en de golf St. Laurens; ten noorden door Labrador en de Hudsons-baai, en ten westen door het meer Winnipeg, zoo van de uiterste oostelijke grens van de golf St. Laurens, 64° — tot de uiterste wester grens op 97° wester lengte; deszelfs grootste breedte is van het meer Erie ten zuiden 43° noorder breedte tot de Hudsonsbaai op 5° n. b.

De verdeeling in Opper- en Neder-Canada geschiedde bij acte 31, George III, en is afgebakend op het punt waar de rivier Utawas in den St. Laurens vloeit. Alle landen ten oosten hiervan vormen Neder-Canada en ten westen Opper-Canada.

De hoofdstad van Opper Canada is York, aan de rivier Don, die van Neder-Canada is Quebec, welke stad eene uitmuntende haven heeft. Montréal is de tweede stad en de stapelplaats voor de verzendingen van hout naar Engeland, en voor den handel met de Vereenigde Staten.

De bevolking van Opper-Canada, welke grootendeels van Engelschen oorsprong is, wordt op hoogstens 450,000 zielen geschat; die van Neder-Canada daarentegen, welke thans 700,000 zielen beloopt, is hoofdzakelijk van Fransche, Engelsche, ook Iersche en Amerikaansche afkomst.

Opper-Canada en meer bepaaldelijk het zuidwestelijk gedeelte daarvan, dat aan de meeren en aan de rivier St. Clair grenst, is van zeldzame, zoo niet voorbeeldelooze, vruchtbaarheid; het klimaat is er zachter en de winter minder streng dan in Neder-Canada, alwaar dezelve langdurend en streng is; de bodem is er doorgaans vijf maanden van het jaar met sneeuw en de St. Laurens gewoonlijk van aanvang December tot einde Maart met ijs bedekt, wanneer, even als in Rusland, Zweden enz., de binnenlandsche gemeenschap door middel van sleden onderhouden wordt. Het klimaat is er echter noch ongezond, noch onaangenaam. Bij het eindigen van den winter treedt de zomer zeer spoedig in, en alsdan is de hitte vrij aanmerkelijk, daar de temperatuur tot 95°, en soms tot 100° Fahrenheit klimt.

Geheel Canada, als ten westen aan de meeren gelegen en voorts over de geheele lengte doorsneden door den St. Laurens en daar in uitvloeijende rivieren, heeft veel binnenlandsche scheepvaart en bezit uitmuntende gelegenheid tot verscheping over zee van al deszelfs producten. Van welke uitgebreidheid die uitvoer is, vooral van hout en ook van graan naar Groot-Brittanje is genoegzaam algemeen bekend, even zeer als welke luide klagten er steeds in Engeland zijn aangeheven over de buitensporig hooge regten, welke daar te lande op het hout en de granen van Europa geheven worden, om die producten van oorsprong uit Canada te begunstigen, welke tegen zeer lage regten toegelaten worden.

Daarentegen is Canada voor de behoeften en benoodigdheden zijner bevolking aan nijverheids en tropische producten cijnsbaar aan Britsche moederland en de Britsche volkplantingen in West-Indië.

— Wij ontleenen aan de *Phare de la Mancha*, het navolgende *tweegevecht van eenen Matroos met eenen Haai.*

Eene uit Granville gekomen brik liet ter reede van Barbada het anker vallen. Naauwelijks waren de zeilen ingenomen, of bijna al het scheepsvolk wierp zich in zee, om zich door het zwemmen van de uitgestane vermoeijenissen gedurende eenen langen zeetogt te herstellen.

Reeds hadden zij verscheidene malen gedoken, toen men van boord eenen haai gewaar werd, die met een groot gedruisch naderde. De matrozen begaven zich in aller ijl naar het schip, en hielden zich aan het touwwerk vast om er tegen op te klimmen; maar een hunner minder vlug dan zijne kameraden, werd door het monster bereikt, hetwelk, op het oogenblik dat hij de hand aan eene sloep sloeg, hem de dij met eene beet van zijnen verschrikkelijken muil wegnam. Aan boord geheschen, bezweek de ongelukkige weinige oogenblikken daarna.

Terwijl hij nog tegen den dood worstelde, trad een jong matroos, zijn landsman en boezemvriend, naar hem toe, en zijne droefheid den ruimen teugel vierende, beloofde hij zijnen vereenigde kameraden hem te zullen wreken. Hij was, sprak hij, in dezelfde stad geboren als ik; zijne moeder beminde mij als haren zoon; wij hadden niet aflas van elkander moeten scheiden! Ik zal u wreken, arme broeder, of sterven zoo als gij!"

Daarop ging hij haastiglijk naar beneden, en verscheen weldra weder op het dek, geheel naakt en met een vreesselijk mes gewapend. Ter naauwernood was men van zijn voornemen bewust, of hij was reeds over de verschansing geklommen en in zee gesprongen.

Dit tweegevecht was voor de tusschen hoop en vrees geslingerde matrozen een verschrikkelijk schouwspel. Hunne ziel ging geheel in hunne op de twee vijanden gevestigde blikken over.

De haai, door zijn aanvankelijk behaalde voordeel aangemoedigd, zwom, het water met zijnen staart zweepende, naar het nieuwe slagtoffer, dat onder zijn bereik was. Maar de matroos, al zijne tegenwoordigheid van geest behoudende, nam eene voordeelige positie tot den aanval, en zijnen arm, met het mes gewapend, dat men van boord zag glinsteren, in de lucht houdende, wachtte hij den steeds naderenden haai af.

De vreesselijke strijd, die op handen was, had iets bovennatuurlijks, dat de ziel met ontroering en schrik vervulde. De haai opende zijnen muil, doch de matroos dook onder water om hem te ontwijken.

De bewegingen van den haai zijn niet vlug, gelijk die der meeste overige visschen; dezelve beweegt zich langzaam, en de zonderbare vorm van zijnen kop, noodzaakt hem om bijna op den rug te gaan leggen, ten einde met den muil zijne prooi te vatten. Deze bijzonderheid was den moedigen matroos bekend en hij rekende niet weinig daarop, om het welgelukken zijner roekelooze onderneming te verzekeren.

Inderdaad had de haai, toen hij onder deszelfs bereik kwam, zich op den rug gelegd; doch door te duiken had hij zijnen aanval weten te verijdelen, en herhaalde pogingen van het monster hadden allen hetzelfde gevolg, door de vlugheid en kloekheid van den ervaren matroos.

Ten laatste zich een oogenblik ten nutte makende, dat zijn vijand zich langzamer dan naar gewoonte omkeerde, stiet hij hem zijn reusachtig mes onbeschroomd in de keel. Stroomen bloeds verwden de zee, en het gedrocht gaf zulke geweldige slagen met zijnen staart, dat het scheepsvolk (hetwelk minder de waarschijnlijke uitkomst van het gevecht had kunnen beoordeelen, naarmate de strijdenden zich verder van het schip hadden verwijderd,) zijne onrust voelde verdubbelen. Men zag bloed; doch was het dat van hunnen kameraad of dat van den haai, want beiden was mogelijk. Hun angst was ten top gerezen, toen de heldhaftige matroos zijn hoofd boven water stak, om zich zwemmende weder naar het schip te begeven. Maar langzamerhand waschte de zee dit bloed af, zoodat men erkende, dat hij de overwinning had behaald, en hij werd met duizenden toejuichingen aan boord ontvangen; terwijl de haai verre van daar met de laatste stuiptrekkingen des doods worstelde.

Die kloekmoedige zeeman, Vidoudier genaamd, bevindt zich thans nog aan boord van een oorlogschip.

Frankrijk.

PARIJS, 13 Junij.

Nadat men tot heden vroeg in den ochtend de wijze, waarop de wapenschouwing der nationale garde door den Koning zoude moeten plaats hebben, geheim had gehouden, is deze gewapende magt daartoe in de Elyzeesche-velden vereenigd. De Koning is te paard langs de gelederen gereden en is menigwerf met vreugde-gejuich begroet. Z. M. heeft zich daarop naar het plein van *Lodewijk XV* begeven, ten einde aldaar de legioenen te zien voorbijtrekken.

Van de zijde der politie waren overal waar de Koning zich moest vertoonen, ernstige maatregelen van voorzorg genomen. Alles schijnt rustig afteloopen.

— In een partikulieren brief uit Parijs wordt het volgende geschreven:

De zitting is genoegzaam ten einde geloopen, en gij kunt zien, dat, in spijt der verzekeringen en verklaringen der Fransche dagbladen, het ministerie, gelijk ik u terstond bij den aanvang zulks voorspelde, aan het bewind gebleven is. De kwestie was van te zeer teederen aard, dan dat de Koning, op de van wege de kamer bekomene wenken, in de verandering van zijn ministerie zoude toegestemd hebben. Dit zoude zijn, sedert 1830 met gematigdheid volgehouden, gedrag overhoop hebben geworpen. Zoo veel, ter loops, over de kamer, want de geheele politieke week werd met het overlijden van den Heer de Talleyrand opgenomen. Ik zal pogen, uit eene massa van onderscheidene opgaven, u de zuivere en volkomene historische waarheid mede te deelen. De Prins de Talleyrand was, gelijk men weet, in Frankrijk het hoofd der zoogenaamde politieke partij, die 's Konings geheime raad uitmaakt. Deze raad bestaat uit den Generaal Sebastiani en den Heer Pasquier, aan wie ook soms de Hertog Decazes en den Heer Molé worden toegevoegd. Deze politieke partij behoort geenzins verward te worden met die, welke men het Huis des Konings noemt, hetwelk uit onderdanige dienaren is zamengesteld, wien men slechts de voltrekking der, in hoogeren raad vastgestelde, plannen toevertrouwt, zonder hen de eer te bewijzen, hunnen raad te vragen. Daartoe behooren de Heeren Montalivet, de Generaal Bernard, de Heer Barthe. De Prins de Talleyrand was het hoofd der voorgenoemde werkdadige politieke partij; hij was de man, wiens raad men bij voorkeur hoorde, vermits, behalve dat men zijne gematigdheid, zijne gewone scherpzienigheid in politieke zaken kende, ook zijne politieke invloed in Europa niet onbekend was. De meeste handelingen der dynastie, in Augustus 1830, waren naar des Heeren de Talleyrand's raadslagen ontworpen en bestuurd; zoo ook was in 1830 de Prins, bij zijne reis naar Londen, de ware overbrenger der gevoelens van de Orleans-familie jegens de destijds in Engeland vergaderde diplomatie. Van daar het groote aanzien, hetwelk de Prins sedert 1830 over den Koning en diens geheel gezin doed gelden, en hoe oud hij ook ware, hoe ook zijn geheugen trapsgewijze afnam, zoo begaf hij zich echter van tijd tot tijd op de Tuilerien, om zich met den Koning over politieke vraagstukken te onderhouden. Deze thans vernietigde invloed, hoe ook dezelve zedelijk mogt verzwakt zijn, is niet te min een groot verlies voor de famillie Orleans, die zich jegens den Heer de Talleyrand oneindig verpligt gevoelt. Dit wilde de Koning door een laatste bezoek ten zijnent uitdrukken. Alles wat men van een gesprek tusschen den Koning en den Heer de Talleyrand verhaalt, is onjuist, want de Prins was reeds in eenen toestand, die hem belette een enkel woord te spreken. Mevrouw de Dino was het, die alles tot eer en bestuur van het Huis verordende. Ongetwijfeld zult gij mij vragen, hoe de Heer de Talleyrand gestorven is, en of hij metterdaad godsdienstige gevoelens heeft aan den dag gelegd? De waarheid is als volgt: De Heer de Talleyrand hield zich, sedert een jaar, bij voorkeur met godsdienstige overdenkingen onledig; ik weet niet, of zulks uit een voorgevoel van te zullen sterven, of uit terugkeer tot de oorspronkelijke opvoeding van den bisschop van Autun, geschiedde. Genoeg is het, te weten, dat hij, reeds vóór een jaar, te Valençay zich in betrekking stelde met een Roomsch Katholijken priester, de kappellaan van zijn landverblijf. Te Parijs teruggekeerd zijnde, had hij eenige bemoeijingen bij den heer de Quelen aangewend, die des prinsen de Talleyrand's oom in het aartsbisdom van Parijs opgevolgd was en in zeer vriendschappelijken omgang met de familie Dino stond. Na allen deze stappen gedaan te hebben, was nu 's prinsen herroeping opgesteld geworden. De heer de Talleyrand is dien volgens in zeer Christelijke gevoelens overleden. De hoogere gezelschapskringen houden zich thans bezig met de vraag, of hij Gedenkschriften nagelaten hebbe, en waar zij zijn neêrgelegd geworden. Men stelt, gelijk zulks ligtelijk te beseffen is, eene groote waarde in openbaringen van den man, die met de diplomatieke aangelegenheden van den nieuweren tijd het meest volkomen bekend was. Wèl onderrigte lieden zeggen, hij heeft geene eigenlijk zoogenoemde, *Mémoires*, maar slechts enkele aanteekeningen, beschrijvingen, uittreksels van oorkonden, geheime onderhandelingen, nagelaten, die allen, meent men, in Londen ter bewaring zijn gelegd; wat echter wezentlijke gedenkschriften zou betreffen, bij voorbeeld, zoodanige als sommige staatsmannen van onzen tijd er uitgegeven hebben; dezulke zijn niet voorhanden. Ik weet dit stellig zeker, en kan zelfs zeggen, dat vele oorkonden, eene menigte geheimvertrouwelijke brieven verbrand, sommigen zelfs door ontrouw van eenen secretaris en, zegt men, ook door die van eenen kopiist, zijn ontvreemd geworden, dit baart der familie bekommering. Er zijn lieden, die beweren, dat 's Konings bezoek bij den stervende in verband gestaan heeft met de bekommering wegens de ontvreemding van eenige papieren, betreffende de eerste handelingen van het in 1830 geboren koningschap. Ik onderhoud u daarom dus breedvoerig over den Heer de Talleyrand, vermits zijn overlijden de eenige, bij voorkeur genomen, stof tot de politieke gesprekken der jl. week heeft uitgemaakt. In de gedeputeerden kamer wordt alles zoo snel, met zulk eene drift om aan het einde te komen, behandeld, dat geene ernstige politieke beraadslaging meer kan plaats grijpen. Het budget moet nog vóór den 16den Junij goedgestemd zijn, en omstreeks het midden dier maand zullen wij geene kamer meer hebben. Gij ziet derhalve, dat ik gelijk had, toen ik u zeide, dat er geene renten-conversie zoude tot stand komen. De pairskamer heeft besloten, dezelve te ontzeggen, en de kamer der gedeputeerden zal niet meer in de verëischte getalsterkte bijeenkomen, om amendementen goed te stemmen. Intusschen, blijf ik echter in het geloof verkeeren, dat, met het einde der zitting, eene kleine wijziging in het ministerie zal plaatsgrijpen, ten gevolge van welke de maarschalk Soult daarin zal zitting nemen, en met hem nog een of twee andere personaadjen, waardoor dan de Koning zal kunnen hopen, meester van zijne stelling te blijven.

— Een brief uit Ajaccio dd. 25 Mei deelt eenige nadere bijzonderheden omtrent de vermoording van den Heer Pozzo di Borgo mede. Hij keerde gisteren avond ten zes ure met eenen vriend in zijn rijtuig naar huis terug en was tot op eene halve mijl afstands van Ajaccio gekomen, toen hij door twee mannen aangehouden werd, die hem uitnoodigden uit zijn rijtuig te stappen daar zij hem iets, in het geheim hadden mede te deelen. Hij deed zulks zonder bezorgdheid; doch naauwelijks was hij op den grond gekomen, of een dezer booswichten haalde een onder zijne kleeding verborgen pistool te voorschijn en gaf vuur op hem. Het schot mist, doch een oogenblik daarna werd hij door twee kogels uit een ander pistool getroffen en viel op den grond. De moordenaars vloden naar het gebergte en zijn vriend plaatste hem in het rijtuig en ijlde naar Ajaccio. Hier overleed hij dezen morgen nadat hij gebiecht en zijne moordenaars vergeven had. Hij was 45 jaren oud en laat een talrijk gezin na. Zijn dood werd algemeen betreurd wegens zijne onuitputtelijke goedheid en andere voortreffelijke eigenschappen, waardoor hij zich onderscheidde. Men geeft zich alle moeite de moordenaars op te sporen.

Publieke Veilingen.

Ter Kastelenije van het Geregtshof.

Donderdag, den 23sten Augustus 1838.

De Plantaadje BUITENRUST, gelegen aan de rivier *beneden Commewijne*; aangekomen hebbende de Minderjarige JACQUELINA SOPHIA AGNETTA MARGARETHA DUNCAN. *f* 5,700. — *J. B. de Vries.*

Het HUIS en ERF, staande en gelegen aan de *Watermolenstraat*; aangekomen hebbende JACOB BAER. *f* 10,500. — *J. H. Gilhuijs.*

Departement der Onbeheerde Boedels.

Het HUIS en ERF, staande en gelegen aan de *Wagewegstraat*; aangekomen hebbende de Minderjarige SAMUEL Ic. ROODVOS. *f* 1,660. — *N. J. Samuels.*

Advertentiën.

*** Op aanstaande Zondag den 26sten dezer maand, *geen* Godsdienst Oeffening, bij de EVANGELISCH LUTHERSCHE GEMEENTE.
Paramaribo, den 24 Augustus 1838.

De *Commissie van Onderwijs dezer Kolonie* geeft bij deze kennis aan de goede Ingezetenen, dat de plegtigheid der feestelijke uitreiking van EEREPRIJZEN aan de verdienstelijkste Leerlingen op de onderscheidene openbare Leerscholen der Jeugd, zal plaats hebben op aanstaande Donderdag den 30sten Augustus, des voormiddags ten *half negen* ure, in het Kerkgebouw der MORAVISCHE BROEDER GEMEENTE.

En strekt deze tot minzame uitnoodiging aan Ouders en Voogden en allen, die in dit Kinderfeest belang stellen.

Paramaribo, den 23 Augustus 1838
De fungerende Secretaris der voorn. Commissie,
C. A. BATENBURG.

(33122) De ondergeteekende zal aan de minst inschrijvenden voor rekening van Plantaadje *Johanna, Charlotte* aanbesteden, de levering van:

725 *Ellen Osnabrugs Linnen.*
545 » *Vriesch Bont.*
1 *Waakrok.*
75 *Duffels.*
75 *Hoeden.*
63 *Boeseroenen.*
6 ℔ *wit en grijs Naaigaren.*
600 *stuks Naainaalden.*
5 *dozijn Tonteldozen en Stalen.*
200 *stuks Vuursteenen.*
3 *dozijn Schaaren.*
2½ » *Scheermessen.*
75 *stuks Negerkammen.*

Verzegelde inschrijvings-billetten, en monsters der voormelde Goederen, zullen worden aangenomen vóór of uiterlijk op den 31sten dezer maand.

Paramaribo, den 23 Augustus 1838.
J. ZAAL qq.

Te Paramaribo, ter Boekdrukkerij van BOON & Co.